AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587 BEYROUTH, Liban
Téléphone N° 36-29
Directeur - Propriétaire
HAIG BALIAN

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՆ
ՍՈՒՐԻԱ տար. 550, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 300 Ս.Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ, տրկ. 7, ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية حرة
ՀԵՌԱՁԱՅՆ ԹԻՒ 36-29

ՈՒՐԲԱԹ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29 1933
ԳԻՆԸ ՀԱՏԸ 2.50 Ս.Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամէն առաքում պէտք է ըլլայ [illegible] | Տնօրէն — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 206 (1044)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԻՆՉՈ՞Ւ ԱՅՍ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

Ինչպէս յայտարարած էինք արդէն, սկսած ենք հրատարակութեանը հայ գրականութեան ամենամեծ վարպետներէն և հայ ազատագրութեան ռահվիրան անմահն Րաֆֆիի գործերուն, մասամբ որպէս թերթօն «Ազդակ»ի մէջ և մասամբ առանձին պրակներով։ Քանի մը տարուան ընթացքին, իւրաքանչիւր ընթերցող տէր պիտի դառնայ մեծածաւալ հատորներու, որոնք դժբախտաբար սպառած են և դարձած անմատչելի։ Աշխարհի չորս ծագերուն ցրուած հայ նորահաս սերունդը անյագ ծարաւով կը փնտռէ Րաֆֆիի գործերը, և սակայն չի գտներ, նախ, ինչպէս ըսինք, սպառած են լոյս տեսնող հատորները և երկրորդ չափազանց սուղ են, շնորհիւ տպագրութեան համար վատնուած [illegible] մեծ ծախսերու։ Րաֆֆիի ամբողջական գործերը, որոնք իր ժամանակին կ'արժէին 25—30 ռ. ոսկի, այսօր կարելի չէ գտնել նոյն իսկ կրկնապատիկը վճարելով։

Ձեռնարկելով Րաֆֆիի գործերուն հրատարակութեանը, մեր գլխաւոր նպատակն է, առաւելապէս մեր գաղութի նորահաս սերունդին ճանչցնել Հայաստանն ու հայ ժողովուրդը, որովհետև Րաֆֆին այն անզուգական գրագէտն է մեր մէջ, որ իր վէպերուն նիւթն ու պատմութիւնը ընտրած է ամբողջութեամբ հայոց պատմութենէն և հայ ժողովուրդի ապրումներէն ու ձգտումներէն, նպատակ ունենալով այդ շրջանին դէպի ինքնասպանութիւն առաջնորդուող մեր ժողովուրդը արթնցնել և ազատութեան ու յեղափոխութեան կայծը հրահրել անոր։

Րաֆֆին յաջողեցաւ իր նպատակին մէջ և իրմով սկսաւ ազգային զարթօնքը մեր մէջ։ Շնորհիւ Րաֆֆիի քարոզած պատգամներուն պատրաստուեցաւ յեղափոխական սերունդ մը և ինք՝ Րաֆֆին դարձաւ անոնց ամենազդեցիկ ուսուցիչը։ Այդ շրջանի երիտասարդութիւն և յաջորդող պատանեկութիւնը սնաւ ու ուռճացաւ Րաֆֆիի գաղափարներով և պատգամներով և կերտեց Հայ Յեղափոխութեան հոյակապ պալատը։

Մեր այսօրուան սերունդները, որոնք ցան ու ցիր աշխարհի բոլոր կողմերը ենթակայ են ապազգայնացման վտանգին և օրէ օր աւելի կ'ուծանան ու կը հեռանան իրենց ազգային իտէալներէն ու ձգտումներէն, անհրաժեշտօրէն պէտք է կարդան Րաֆֆին, ճանչնալու համար հայ ժողովուրդի պատմութիւնն ու անցեալի պանծացումները, անոր թագուն կարողութիւնները, ազգային ձգտումները և տևականութեան ու փառքին գաղտնիքը։ Հայ կեանքի ամբողջական պատմութիւնն է մէկ խօսքով Րաֆֆիի հեղինակութիւնները, պատկերացուած հոյակապ գրչով և հարուստ ոճերով։

Րաֆֆիի գործերու այնքան տարածման և մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերուն կողմէ գտած ընդունելութեան գաղտնիքներէն մէկն ալ հեղինակի տաղանդաւոր և հազուագիւտ վիպագրութիւնն է, որ ընթերցողը կը հրապուրէ և կը կապէ վէպին։ Հաճոյքով կը կարդան զայն առանց խտրութեան ամէն սեռի և տարիքի ընթերցողներ եւ չեն ուզեր բաժնուիլ անկէ։

Հայը հայ պահելու և ապազգայնացման վտանգէն ազատելու լաւագոյն միջոցներէն մէկն է Րաֆֆիի գրականութեան տարածումն ու ընթերցումը։ Նոր սերունդը, դպրոցական պատանիներ և պատանուհիներ պարտադրօրէն պէտք է կարդան Րաֆֆիի գործը, եթէ կ'ուզեն Հայաստանի և հայ ժողովուրդի ամբողջ պատմութիւնն ու ապրումները ճանչնալ և ճաշակել հայ լեզուի և գրականութեան համեմը։ Որովհետև, Րաֆֆին ամենամեծ վարպետն է մեր լեզուին և իր պատկերները զարդարուած են գեղանկարներով, այնքան ճոխ և հարուստ։

Բացի այդ, այս օրերուն, երբ հրապարակի վրայ ամենասուղ հրատարակութիւններն են հայ լեզուով հրատարակուածները, սահմանափակ սպառումին պատճառաւ, «Ազդակ»ի այս ձեռնարկը առիթ պիտի տայ իր ընթերցողներուն որ շատ չնչին վճարումով մը տէր դառնան ստուարախիտ և թանկարժէք հատորներու և ունենան իրենց մասնաւոր գրադարանները։ Ցարդ, շատերը մեր ընթերցողներէն, ունեցած են 8 արժէքաւոր հատորներ, խնամքով պահելով մեր թերթի թիւերը։ Ի մօտոյ անոնց վրայ կ'աւելնայ նաև «Խաչագողի Յիշատակարանը»ի թանկագին հատորը։ Յաջորդաբար պիտի ունենան նաև «Խենթը», «Ջալալէտտին»ը և ուրիշներ։

Պրակի դրութիւնը շատ մեծ դիւրութիւններ պիտի ընծայէ ընթերցողներու, տիրանալու համար ստուարախիտ հատորներու, շատ աննշան վճարումներով, որոնք հազիւ պիտի գոցեն եղած ծախքերը։ Շաբաթական մէկ փրանք յատկացնելով, իւրաքանչիւր հայ, մէկ տարուան ընթացքին երկու կարևոր հատորներու տէր պիտի դառնայ, մինչդեռ միանուագ վճարելով ստիպուած պիտի ըլլար այդ գումարներու եռապատիկը տրամադրել։ Մանաւանդ «Ազդակ»ի բաժանորդներուն համար մասնաւոր կարգադրութիւններ ըրած ենք։ Ուէ՛ բաժանորդ, «Կայծեր»ու 70 պրակներուն, Րաֆֆիի հոյակապ մէկ լուսանկարին և տպագրուած կողքին համար պիտի վճարէ միայն 150 դահեկան։ Փոխադրութեան ծախքերն ալ պիտի հոգացուին խմբագրութեանս կողմէ, եթէ բաժանորդը կը գտնուի հովանաւորեալ երկիրներու մէջ։

Ազգային լաւ գործ մը կատարած ըլլալու գոհունակութեամբ կը ձեռնարկենք Րաֆֆիի գործերու հրատարակութեան, և լիայոյս ենք որ պիտի արժանանայ ընթերցողներու գնահատութեան։

Րաֆֆին ամէնէն զօրաւոր ազդակն է անաղարտ պահելու համար մեր ազգային դիմագիծը։

ՐԱՖՖԻԻ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Գրեց՝ Ա. ԱՀԱՐՈՆԵԱՆ

«Հայոց աշխարհով... մի սուրբ էր անցել...»
ՐԱՖՖԻ

Ի՞նչ ասել է վիպասան։

Ճշմարիտ վիպասանը նախ և առաջ բանաստեղծ է, այսինքն մարգարէ, տեսող, որ զգում է այն, ինչ խուսափում է հազարներից, տեսնում է այն, ինչ ծածուկ է սովորական մահկանացուներից։ Եւ իր տեսածն ու զգացածը կարողանում է արտայայտել այնպիսի խօսքերով, որոնք գալիս են ասես մի այլ անծանօթ ու գերազանց բնութիւնից. և հակառակ դրան՝ շատ աւելի հարազատ են լինում մեզ, շատ աւելի դիւրըմբռնելի ու հեշտալուր, քան ամենէն սովորական, ամենէն մտերիմ արտայայտութիւնները մեր լեզուի։ Եւ այն տեղ, ուր մեր ընթացիկ, անկատար բառերը թերանում է ու կարկամում, բանաստեղծը լրացնում է այն թովիչ պատկերներով, որ նա չորթում է բնութիւնից, յղկում զարդարում իմաստութեամբ ու յոյզերով և հմայուած աշխարհի առաջ թափում գարնան պերճ ծաղիկների պէս։

Եւ ահա այդ վիպասան-բանաստեղծը, իր կախարդական կարողութեամբ վերցնում է կեանքի մի կտորը, վարպետի ձեռքով յետ է քաշում նման ծածկող քօղը, նայում է նրա գաղտնիքին, զննում նրա խորքերը, բացանում մերթ ահաւոր, մերթ յուզիչ բայց միշտ կեանքի ճշմարտութիւնը։

Եւ որչափ մեծ է տաղանդը, որքան վառ իր աստուածային կայծը, նոյնքան մեծ է տեսարանը կեանքի, նոյնքան խորն է թափանցում զննող հայեացքը, նոյնքան ապշեցուցիչ իր բացած անդունդները, և նոյնքան տևական իր գործը։

Կեղծ կլասի՞կ է գրողը, բանաստեղծ թէ՞ իրապաշտ, ռոմանտի՞կ է թէ բնապաշտ կամ խորհրդապաշտ, այդ միևնոյն է, բաւական է, որ նա լինի անկեղծ և աստուածային բոցավառող հուրն իր հոգում։ Գրական բոլոր դպրոցները մարդկային մտքի ստեղծագործական երկունքի ճիչերն են հաւասարապէս արտայայտիչ ու հմայիչ։ Տարբերութիւնը միայն տաղանդների մեծութիւնն է ու փոքրութիւնը։

Արդ, ի՞նչ տեղ ունի Րաֆֆին այս փաղանգի մէջ իբրև բանաստեղծ-վիպասան, իբրև տեսող ու մարգարէ, իբրև կեանքի անդունդները մերկացնող, հոգիների [illegible] վեր հանող։ Կեանքի ճշմարտութի՞ւնն է չորթել իր ցեղական հոգու խորքերից, թէ՞ սոսկ մտացածին, [illegible], իրականութիւնից ու աշխարհից դուրս մի զառանցանքի փորձ և ունայն տեղը կեանքի կոչել ինչ որ անտէրին, մեռած էակներ։

* * *

Այս հարցերի վճռական ու լիակատար պատասխանը տալիս են Րաֆֆիի երկերը։

Անհնարին է այս հակիրճ տեսութեան մէջ վերլուծել զէթ խոշոր ու բնորոշ գործերի բոլոր արժէքն ու գեղեցկութիւնը վեր հանել, նրա մեծ տաղանդի ամբողջական թափը, նրա բանաստեղծական վառ երևակայութեան գունագեղ ու հմայիչ պատկերները ցուցադրել։ Բայց հարևանցի ակնարկն իսկ, պարզ վերյուշումներն իսկ բաւական են համոզելու ամենադժուարահաճ և գիտակից ընթերցողին, թէ իր առջև կանգնած է մի գրական խոշոր մեծութիւն, մի իսկական բանաստեղծ ու տեսող, մի իրական վարպետ։

Առաջի բանաստեղծ։

Արդարև, ո՛չ Րաֆֆիից առաջ եւ ո՛չ նրանից յետոյ ես չեմ գտնում որևէ հայ գրագէտ, որի գրիչը այնքան իսկական բանաստեղծական գոհարներ պարունակէր։ Յիշեցէ՛ք թէկուզ «Սամուէլ»ը, նրա «Արարատեան Դաշտի Առաւօտը», Արաքսի նկարագրութիւնը, «Իշխանաց Կղզին», «Պատմոս Կղզին», «Արածանին»։ Երեսուն տարուց յետոյ նորից կարդացի այս չքնաղ կտորները, նորից, նորից թերթեցի կիսահեթանոս, բնապաշտ Հայաստանի ոգու այս կենդանի, այս վառ պատկերները, ու կարդալէ վերջը, երբ գիրքը ցած դրի, թւում էր, թէ ես նոր դուրս եկայ շաղ ու ցօղով թաթաւուն մի բուրաստանից. հոգիս հարբած էր գեղ ու բոյրից...

Կարդացէ՛ք թէկուզ «Սամուէլ»ի հէնց առաջին գլուխը.

«Երկու Սուրհանդակներ», դուռգիր, մութ գիշերին, բոլորից փախչող և իրար հետապնդող. այդ երկու խորհրդաւոր ճամբորդներին հետևեցէք վարպետի հետ, կապոյտ ձիաւորին նայեցէ՛ք, նրա անհանգստութիւնն ու խռովքը հիւսուած շրջապատի բնութեան հետ. Մուշի դաշտը, Արածանին, «հեզ ու արծաթափայլ Արածանին, գարնանային հեղեղներից կատաղել էր և պղտոր յորձանքներով ծածկել իր ափերը»։ Եւ կապոյտ ձիաւորը պէտք է կտրի ու անցնի այդ յորձանքներից. Ահա, այդ յանգուցն անցքի նկարագիրը. Ձիաւորը սանձը հանեց և ձին գետը քշեց։

«Գետը մի ահարկու վիշապի նման, գոռում էր, գոչում էր. գիշերային մը թութեան մէջ՝ նրա պղտոր հոսանքը աւելի մռայլ կերպարանք էր ստացել. Ձին ամբողջ մարմնով խորասուզուած ջրի մէջ, միայն գլուխը վեր բարձրացրած, մռնչալով ու փռնչալով պատերազմում էր ալիքների հետ։ Նրա ոտները յատակին չէին դիպչում, անցնում էր լողալով։ Ձիաւորը սանձի փոխարէն բռնած ունէր նրա բաշից, և ձեռքով ուղղութիւն էր տալիս ընթացքին։ Մի քանի պտոյտների մէջ թէ՛ ձին, եւ թէ ձիաւորը արկեցին ջրի տակ, կրկին յայտնուեցին. երբեմն անցնում էին նրանց մօտով ծառի կոճղեր, գերաններ, կառքեր, որ ծփալով տարւում էին կոհակների հետ։

«Բայց ահա հեռուից, մի ինչ որ առաջանում էր. մի մթին, անորոշ կոյտ լողում էր ջրի երեսին. որքան մերձենում էր, այնքան աճում էր նա, այնքան սոսկալի ձև էր առնում, կարծես մի ամբողջ բլուր դանդաղ ընթացքով շրջում էր գետի վրայ։ Մերթ անյայտանում էր, մերթ երևան էր գալիս, աւելի ահարկու կերպարանքով։ Ձիաւորը հասկացաւ նրա ինչ լինելը։ Նա մի ակնթարթում ձիու թամբից սողաց դէպի գաւակը, որ նրա բեռը թեթևացնէ, բռնեց ագիից, սկսեց չապացնել նրան. երեւակայական ժամը մօտենում էր, քանի որ թանձր այլանդակ, հրէշի նման մօտենում էր մթին կոյտը։ Նրա առաջ խլացնում էր ամէն ձայն... Ձին անզգամ զգաց մօտալուտ վտանգը և կրկնապատկեց իր ուժերը. աննկարագրելի արագութեամբ կտրում էր կոհակները, հրէշը անցաւ. դա մերձակայ անտառների մի մասն էր, որ հեղեղը արմատախիլ անելով, իւր պտոյտների մէջ կծկել էր, գալարել էր և մի այնպիսի այլանդակ գունդի ձև էր տուել»։

Ես դիտմամբ սկսեցի առաջին գլխից. Րաֆֆին պարզապէս է և արևելեան առատութեամբ զարդարանքները իրենց այգիների և պարտէզների մուտքի առջև անկած են վարդեր, որպէսզի այցելուն հէնց սկզբից ծաղկի բուրմունքով արբենայ։ Այս նկարագիրը իր վսեմութեամբ, չափի զգացումով, պատկերի անաղարտ վեհութեամբ, ուր ոչ մի ճշան բառ կայ և ոչ աւելորդաբանութիւն, մի սքանչելի entrer en matiere է։ Եւ ով ծանօթ է մեր հայրենի աշխարհի լեռնային բնութեան, մեր առանձնաւոր ու յորձանուտ գետերի գեղեցիկ ու ահարկու խենդութիւններին, ով ճամբորդել է մեր խորունկ ու վտանգաւոր գիշերներին, ապրել է նրանց մութ ու կախարդիչ արտասուքը, նա կը հասկնայ այս պատկերի այնքան հարազատ, այնքան չքնաղ հրապոյրները։

Եւ այսպիսի գոհարները մէկ, երկու չեն։ Սամուէլի 760 երեսնոց հատորը, մեծադիր հատորը ծայրէ ի ծայր լի է այս կարգի գեղեցիկ գունագեղ նկարագրութիւններով դաշտի, սարի, ձորի, գետի, հովտի, ուր մերթ Հայոց աշխարհի խառնաշփոթ եւ քաղաքի հովերն մանչում ամպերօրէն, մերթ մեր արևը փայլ ում մեր բարի, արդար արևը, որի ցոլքերի տակ յուռթի բնութիւնը թրթռում է ու խայտում։ Եւ մեր լճերը կապուտակ մշուշի տակ, որոնք Րաֆֆիի վրձինով դառնում են նազելի հարսներ։ Բնութեան գեղն ու գաղտնիքները նկարագրելիս անզուգական վարպետ է Րաֆֆին։

Ահա ձեզ մի այլ օրինակ, «Արարատեան Դաշտի Առաւօտը»։

«Առաւօտ էր, Արարատեան դաշտի լուսապայծառ առաւօտներից մէկը։

«Արևի ճառագայթների ներքոյ Մասիսի սպիտակափառ գագաթը փայլում էր վարդագոյն շողքերով, որ աչքի էին շլացնում։ Արագածի պառկածև գագաթը չէր երևում. Նա դեռ պատած էր ձիւնի ճերմակ մշուշով, որպէս ամօթխած հարսիկ, որ ծածկում է իւր դէմքը անթափանցիկ շղարշով։ Կանաչազարդ դաշտավայրը ցօղուած վաղորդեան մարգարիտներով, զարդարուած էր ծիածանի ամենանուրբ գոյներով։ Փչում էր մեղմ հովիկը, ծաղիկները ժպտում էին, գոլոր խատուտիկները ծփում ու ծածանւում էին դաշտի խաղաղ տարածութիւնն օրօրւում էր անըմբռնելի ալեկոծութեամբ։

«Գեղեցիկ էր այդ առաւօտը։

«Թռչունները ուրախ ուրախ ճախրում էին մի թուփից միւսը։ Գոյնզգոյն թիթեռները, գոյնզգոյն ծաղիկների նման ցանւած էին օդին մէջ։ Սպիտակ արագիլը, կարմիր ոտները հորիզոնական գիծով ուղիղ մեկնած, լայն թևերով թափահարում էր, շտապելով դէպի Արաքսի մօրուտները։ Ջրասոյզ եղջերուները, վայրենի վիթն ու այծեամը դուրս էին եկել Խոսրովի արքայական անտառներից և ազատ համարձակ վազվզում էին շրջակայ մարգերի վրայ։

«Արևը բարձրացաւ. և որքան բարձրանում էր նա, այնքան Արարատեան ընդարձակ դաշտավայրը, որպէս մի հսկայական բուրվառ, խնկարկում էր իր վաղորդեան անուշահոտութիւնը։ Ամբողջ հովիտը ծխում էր, գոլորշիանում էր»։

Տեսե՞լ էք Արարատեան դաշտը... և ինչ նման է նա Հայոց աշխարհի Դժոխային, այն հսկայ ու զարմանալի Փառանձեմին, որի գեղն ու հրապոյրները Տրովադայի Հեղինէի պէս իշխում են իր արքայական [illegible] կեանքին ու պայքարներին։

ՐԱՖՖԻ

[Յակոբ Մելիք-Յակոբեան]

Գրեց՝ ՇԻՐՎԱՆԶԱԴԷ

Այն ժամանակ Րաֆֆին բնակւում էր Թիֆլիսի Սոլոլակ անունով հայաբնակ թաղամասում, [illegible] փողոցի վրայ, [illegible] Տէր Գրիգորեանցի տանը։

Նոյն օրերն էին երբ ծանօթացայ Գ. Արծրունու հետ, 1883 թուականի աշնանը։

Իրիկնադէմ էր։ Անցնելով մի փոքրիկ քարէյատակ գաւթով, բարձրացայ փայտեայ սանդխով ու ներքին մասին երկրորդ յարկը և մտայ մի կատարեալ բուրաստան։ Դա մի բաւական ընդարձակ պատշգամբ էր ծայրէ ի ծայր ծածկուած ծաղկամաններով։ Օդը լեցուել էր ծաղիկների արբեցուցիչ բուրմունքով։ Կատարեալ մի օազիս քաղաքի այդ չոր ու ցամաք մասում։

Դռները բաց էին։ Ոչ ոք չկար։ Մտայ մի փոքրիկ նախասենեակ։ Դարձեալ ոչ ոք։ Ես բարձր հազացի ուշադրութիւն գրաւելու համար։

—Ո՞վ է այստեղ,—լսուեց ներսից մի թոյլ կիսակենդանի ձայն։

—Կարելի՞ է ներս գալ,—հարցրի ես։

—Մտէ՛ք։

Մտայ մի ոչ այնքան ընդարձակ սենեակ համեստ կահաւորուած։

Գրասեղանին քով նստած էր ինքը Րաֆֆին։ Խոշոր, աւելի գիրանալու քան նիհարի գլուխ, բարձր, լայն ճակատով, կարճ խուզած քիչ ալեխառն և շատ թանձր միրուքով ու փոքրիկ իմաստուն աչքերով,— այս էր այն ժամանակուայ 42—43 տարեկան Րաֆֆին։ Նստած ժամանակ նա թուաց ինձ բարձրահասակ, բայց երբ ոտքի ելաւ, կարծես փոքրացաւ։ Րաֆֆիի ոտքերը իրանի համեմատ կարճ էին։

Ես ասացի իմ անունը, ներողութիւն խնդրելով, որ ընդհատեցի նրա աշխատանքը։

— Փոյթ չէ,— արտասանեց նա իր սուր ու թոյլ ձայնով,— չէի գրում, կարդում էի։ Այժմ ես մեծ մասամբ գիշերն եմ աշխատում։

Նա մատը սեղմեց սեղանի վրայ դրած զանգակի կոճակին։ Շատ ուշ ներս մտաւ մի հայ ծառայ, եթէ չեմ սխալւում Ղազար էր նրա անունը։

— Այ տղայ, ո՞րտեղ ես կորել,— յանդիմանեց Րաֆֆին հայրական եղանակով,— թէյ բեր պարոնի համար։

Ես չհրաժարուեցի Րաֆֆիի թէյը ընդունելուց։

Ես նոր էի կարդացել «Կայծեր»ի առաջին հատորը, յայտնեցի իմ հիացմունքը արտայայտել։ Րաֆֆին ժպտաց։

— Գիտէ՞ք, ինձ անհանգստացնում է երկրորդ հատորի վիճակը։

— Ինչո՞ւ։ Միթէ պատրաստ չէ։

— Ո՛չ, պատրաստ է, վախենում եմ գրաքննիչից։ Այդ անիրաւ Սոլոմոնեան Մելիք Միհրանեանցն Առաջին հատորն էլ դժուարութեամբ թոյլ տուեց։ Նա ինձ ասում է. «Դուք պրոպագանդիստ էք, յեղափոխութիւն էք քարոզում»։ Եղբայր, քե՞զ ինչ, չէ՞ որ ես Թուրքիայի դէմ եմ և ոչ Ռուսիայի։ Այդ ի՞նչ կառավարութիւն է, ի՞նչ օրէնքներ են։

Եւ Րաֆֆին, խորապէս վրդովուած, սկսեց փաթաթել մի հաստ ծխախոտ։ Նա ծխում էր անչափ. Նրա ընչացքը դեղնել էր ծխախոտի մուխից։

Նա աւելցրեց, թէ որոշել է «Կայծեր»ի Երկրորդ հատորը ընդօրինակել տալ։

ՏՈՄՍԵՐ

ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ...
(ՆՈՐ ՏԱՐՈՒԱՅ ԱՌԹԻՒ)

[illegible]

1933ը, կրնանք ըսել որ ...

[illegible]

(Շար.)

[illegible]

Հաւց է թէ 1934ը, ...

Ք. ՍԻՍԵԱՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Անգլիական ընկերութիւն մը ծրագրած է ծովու խորքէն հանել ծովակալ «Լութին» առագաստանաւը, որ իր ունեցած ոսկիի բեռով ընկղմած էր 1799ին Հոլանտայի ծոցին մէջ։

*** Ամերիկուհի կնոջ մը, որ միաժամանակ բժշկուհի [illegible] էր, անկէ առաջ թունաւորած էր իր հարսը։ Հակառակ կեանքին անցեալ օր դատուած եւ մահուան դատապարտուած է։ Մահավճիռը իմանալով, անիկա խոստովանած է իր ոճիրը բայց ըսած է միաժամանակ, որ իր հարսը սպաննած է մարդասիրաբար, ուովհետեւ անիկա ջղագարութենէ կը տառապէր սաստիկ։

*** Խորհրդային կառավարութիւնը որոշած է հիմնել վայրասուրժ մեքենաներու նոր գործարան մը, որ պիտի կրնայ տարեկան 1080 տաս զօրաւոր վայրասուրժներ արտադրել։ Քուկարկուած է 4 հարիւր 50 միլիոն ռուբլիի վարկ մը գործարանն ու անոր սուրջի բանուորական քաղքը շինելու համար։ Գործարանը պիտի կառուցուի Լուկանիի մէջ։

*** Գաղը գողն գողցաւ... 32 տարի վերջը։ Պուտափեշթի բաղաքապետութեան գանձապետը Վիքթոր Քեմենիկի, 1901ին, գողնալով վեց հարիւր հազար ֆլորենի գումար մը անհետացած է։ Ամբողջ 32 տարի գողին հետքը չէր գտնուած։ Անցեալները, կառապան մը [illegible] է ոստիկանութեան, թէ գող գանձապետը, տան մը մէջ ցեղուած է մեռած։ Ուրիշ գողեր կողոպտած եւ սպաննած էին զայն։

*** Ֆրանսայի վարչապետ Պ. Շոթան, երկու տարի առաջ, երբ տակաւին վարչապետ նշանակուած չէր, դատական վճռով մը դուրս նետուած է իր մասնաւոր գրասենեակէն, զոր կը պահէր Փարիզի մէջ 1917էն ի վեր եւ որուն վարձքերը սակայն կանոնաւոր չէր կրնար վճարել իր բազմազբաղ վիճակին հետեւանքով, այն օրէն առաջին, երբ ներքին նախարար նշանակուած էր։ Շէնքին տէրը դատ բացած բլլալով Պ. Շոթանի դէմ, կրցած էր ի նպաստ իրեն դատավճիռ մը ձեռք ձգել։

*** Նոյեմբեր 30ին, Անգլիոյ մէջ անգործներու թիւը կը հասնէր 2 280.017 հոգիի։ Անիկա ցոյց կուտայ 18.736 հոգիի նուազում մը մէկ ամսուան ընթացքին եւ 219 789 հոգիի նուազում մը անցեալ տարուան միեւնոյն ամսուան թիւերուն հետ բաղդատելով։

*** Երէ կ'ուզէք մը հաւատաք։ Բժշկական պարբերաթերթի մը համաձայն անձնութեան գաղտնիքը երկարելով կը սուտ նաւ։ Հեռաւնէն եղեւա կ'ուզան 5, 10 եւ աւելի տարիներէ ի վեր չհագցողներ։ Ամենէն գործունեայ երեւոյթը սակայն կը պարզէ 63 տարեկան Անգլիացի բժիշկ մը, որ հինգ տարեկանէն ի վեր չէ հագուած։ Այս բժիշկը սակայն կը հանգչի օրական 6է 7 ժամ բազկաթոռի մը վրայ երկարելով։ Ուրիշ Անգլիացի մըն ալ վիրաբուժական գործողութեան մը հետեւանքով 8 տարիէ ի վեր չի քնանար։ Տօքթորինակը հոն է, որ բոլոր այս քնազուրկները առողջ են մարմնապէս։

*** Ամերիկայի մէջ խարդախ սնանկութեամբ ամբաստանուած 60 տարեկան դրամատէր մը դատապարտուած է երկու տարիւ տարուան բանտարկութեան։ Ամերիկեան թերթ մը, այս առթիւ կը հարցնէ եւ կ'ըսէ թէ, այս դատապարտեալը, եթէ իրապէս կարենայ 200 տարի ապրիլ պատժական սենեակին պիտի արժէ 160 հազար 783 տոլար։

*** Անգլիոյ հպիտկոպոսներէն մէկը կը ջանայ անկէ միջոցով հանգել կինները որ չծխեն։ Յառաջիկայ ծննդեան տօնին առթիւ անիկա պիտի պահանջէ բոլոր օրիորդներէն յայտարարել, թէ չպիտի ծխեն։ Մինչեւ հիմայ հինգ հազար աղջիկներէ յանձնառագիր առած է։ «Մեծ բժիշկները, որոնց հետ խօսած եմ այս մասին, կ'ըսէ եպիսկոպոսը, համաձայն են, թէ օխելը կը վնասէ կիներու ջիղերուն։ Եւ որովհետեւ կիները բնականէն ջղային են, պարտաւոր են արգիլել անոնց ծխելը։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ԱՄԵՐԻԿ. ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԵՐԱԺՇՏԱՆՈՑԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

[illegible] ... ժամը 4 30ին ... «Ouverture Alexandre Stradella»ն, ... «Espana Rhapsodie»ն ... «Symphonie En Fa»ն ... «Concerto en la majeur»ն ... allegro ... «Rondo»ն ... [illegible]

[illegible] Դեկտեմբեր 30ին ... ժամը 4,30-ին ... «Ouverture Premethéé»ն, ... «Symphonie Italienne»ը, ... «Caprice Italienne»ը ... «Volga»ն ... [illegible]

ՆԵՐԿԱՅ ՄԸ

*** Փրակայի մէջ վերջերս բացուած է սրճարան մը, ուր արգիլուած է ծխելը։ Թէեւ, առջի բերան տասերը կարծեցին թէ սրճարանը շուտ պիտի գոցուի եւ սակայն, ընդհակառակը մեծ թիւով յաճախորդներ ունեցաւ ան։ Հոն սկսած են երթալ անոնք, որ սիկարէթի ծուխէն չեն սիրեր։

*** Անցեալները Սթոքհոլմի մէջ, Հոլանտացի մը Օր. Սոնիա Քարլսրոն, հեռաձայնով պսակուեցաւ Միացեալ Նահանգներու մէջ բնակող ամերիկացի Պերթի Քլարքի հետ։ Հարսին տան մէջ օրիորդը, երկու վկաներու եւ հօր ներկայութեան, բոլորն ալ խօսափողները ունէին իրենց ականջներուն մէջ պատրաստ, նոյնպէս Ամերիկա ... պսակը կատարեց ... Հօր հեռաձայնային շնորհաւորութիւններ ալ ստացանք վերջ, պատուելին պսակեց նոյնպէս զոյգը, մինչ հեռաձայնէն։

*** Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու երկրագործական նախարարութիւնը որոշած է պատրաստել 17 հազար թիթեղ աւարտեր, անգործներուն գործ հայթայթելու համար։ Այս թիթեղատներ պիտի բաժնուին երկրագործներուն։

ՀԱՅ ԿՐԹ. ԵՒ ՀՐԶԿ. ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Փոխան Ծնունդի այցելութեան կը նուիրեն

Բ.

Տէր եւ Տիկ. Գ. Իփէկեան	150
Պ.Պ.Ց. եւ Ժամկոչեան	150
Պ. Ե. Արապեան —	100
Պ. Լ. Շանթ —	100
Պ. Ս. Շանթ —	100
Պ. Կ. Աճարեան —	100
Տէր եւ Տիկին Մ. Տէր Մելքոնեան	150
Պ. Ա. Ցովհաննէսեան —	100
Պ. Ս. Փափազեան —	100
Պ. Գ. Կիւլէկեան —	100
Պ. Ե. Տարօնեան —	100
	1250
Նախորդ գումար՝	1500
	2750

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Օ-ուան սոճական այցելութիւններուն փոխան 3 ֆր. Պ. Մ. Կապրաս մէկ Ս. ոսկի կը նուիրէ Մամբրէեանի հիւանդանոցին։

Աղաւնոյ խմբագրութենէս։

ՖՈՒԹ-ՊՈԼ

Association sportiv de la Békaaին դէմ Հ.Մ.Ը.Մ.Ս.-խումբի

Տեղի կ'ունենայ 31 Դեկս. 933 կիրակի օր ժամը 3ին Internationalի դաշտին վրայ (Մախլին թերո բէջօն) Ֆրին եւ Շակէ։

Կը հրաւիրուի հայ հասարակութիւնը ներկայ գտնուիլ այն հետաքրքրական մրցումին։

ՍԻՆԷՄԱ ԱԼՖՕՆՍ

28 Դեկս. հինգշաբթիէն սկսեալ կը ներկայացուի եղանակի ամենէն ծիծաղաշարժ Ֆիլմը,

ՄԱՐԴ — ԿԻՆԸ
(La Femme en Homme)

որուն մէջ Արման Պերնար ցոյց կուտայ իր յաւագոյն տաղանդը։

Գացէք եւ ծիծաղեցէք անվերջ։

ԿՐԱՆ ԹԷԱԹՐ

27 Դեկս. սկսեալ կը ներկայացուի չափազանց հետաքրքիր, ուրախ եւ հռչակաւոր Ֆիլմ մը,

ՔԼԱՐԷԹԻ 28 ՕՐԵՐԸ
(Les 28 jours de Clairette)

Այս Ֆիլմն ալ Արման Պերնարի գլուխ գործոցներէն կը համարուի եւ կարժէ տեսնել։

ՍԻՆԷՄԱ ՌԷՔՍ

27 Դեկտեմբերէն սկսեալ կը ներկայացուի ոստիկանական զգայացունց տառմ մը՝

ԵՌԱՆԿԻՒՆ ԲՈՑԸ
(Le Triangle de Feu)

Մասնակցութեամբ հանգուցեալ տաղանդաւոր դերասան Ժան Անժէլօի։

ՄԻ՛ ՔԱՋԱԼԵՐԷՔ ՋՐԻ ԹԵՐԹ ԿԱՐԴԱՑՈՂՆԵՐԸ

ՀԱՅ ԳԵՂ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Ընտանեկան պարահանդէս Կաղանդի առթիւ

Տեղի կ'ունենայ Դեկտեմբեր 30, Շաբաթ երեկոյ ժամը 9-ին, Հայ Գեղ. Միութեան սրահներուն մէջ։

Ամբողջական ճազ-պանտ, ճոխ պիւֆէ, ֆօքլիթեօն եւ անակնկալներ։

ԱՄԱՆՈՐԻ ՏՕՆԵՂ ՀԱՆԴԷՍ

Ս. Նշան Ազգային Մանկապարտէզի

Կիրակի 31 Դեկս. 1933. առաւօտեան ժամը ճիշդ 10ին.

ԹԱՏՐՈՆ ՔՐԻՍԹԱԼԻ ՄԷՋ

Քաջալերեցէք խիստ հետաքրքրական անակնկալ զարմանալիքներով համեմուած այս սիրուն հանդէսը։

ՄՈՒՏՔ.— 25 Ս. Դ., ՕԹԵԱԿ 125 Ս. Դ.

ԶԱՐԴՕՆՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԳԱՐԱՄԱԶՈՎ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐԸ

Թարգմ. ԵՂԻՇԷ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ — Հեղինակ ՖԻՈՏՈՐ ՏՈՍԹՈՒԷՎՍՔԻ

Գ. ՄԱՍ

Զ. ԳԻՐՔ

ԱԼԻՈՇԱ

Վերադարձին, ինկած էր Նուիրական Միացորդին վրայ, բայց իր հոգիին ու իր օրտին մէջ հանոյքն էր որ կը հառագայթէր։ Աղօթած ատեն, ակամայ կուտար թէ ի՛նչ կը կարդար հայր Փայսի, ու այդ ընթերցման մէջ Կանայի հարսանիքը իր ուշադրութիւնը գրաւեց։ Բայց չատ յոգնած, կը սկսէր մրափել ու ի վերջոյ քնացաւ ծնրադրողի իր դիրքին մէջ։

Երազին մէջ տեսաւ որ կը գտնուի այն մեծ սրահը ուր տեղի ունեցաւ Կանայի հարսանիքը Գալիլիոյ մէջ, ու յանկարծ, նշմարեց Սթարեցը որ հագած էր նախորդ օրուան հագուստը։ Անոր աչքերը զուարթ էր։ Բանեց Ալիոշայի ...

[illegible]

Է. ԳԻՐՔ

ՄԻԹԱ

I

[illegible]

(108)

(Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ֆրանսօ-Գերման յարաբերութիւնները

ՓԱՐԻԶ.— Ազգային Պաշտպանութեան նախարարներու ժողովը տեղի ունեցաւ։ Այդ ժողովը մանաւորապէս նկատի առաւ գերմանօ—ֆրանսական յարաբերութեան խնդիրը։ Զբաղուեցաւ նաեւ Գերմանիոյ վերազինումեան հարցով։ Ժողովը յայտնեց որ մինչեւ հիմա Գերմանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ ուղղակի խօսակցութիւններ տեղի չեն ունեցած։ Որոշուեցաւ, Գերմանիոյ հետ շարունակել կիսապաշտօնական խօսակցութիւնները։ Այս խնդիրներու առթիւ ժողովը վաղը կրկին պիտի գումարուի։

Ռուզվէլթի խաղաղականութիւնը

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Կը կարծուի, որ Ռուզվէլթի քաղաքականութիւնը ուժգնօրէն պիտի քննադատուի խորհրդարանին մէջ։ Ռամկավարները կը նկատեն սակայն, որ Ռուզվէլթի դիրքը հիմա աւելի բարձր է հաստատ քան աւելի առաջ։ Քանի մը պահպանողականներ չեն պահեր իրենց դժգոհութիւնը՝ Ռուզվէլթի տնտեսական եւ ընկերային քաղաքականութեան խիզախութեան հանդէպ։ Խորհրդարանի ռամկավար անդամները կը կարծեն, որ յառաջիկայ ընտրութեանց, կրկին պիտի վերընտրուին, Ռուզվէլթի իրենց ցոյց տուած համակրութենէն քաջալերուելով։ Հանրապետականները վերապահ կը մնան առայժմ։

Հանրապետականները կը կարծեն, որ սխալ է յարձակիլ Ռուզվէլթի ազգ. վերականգնումի քաղաքականութեան վրայ։

Պ. Բոլ-Պոնքուրի ճամբորդութիւնը

ՓԱՐԻԶ.— Պ. Բոլ—Պոնքուրի ճամբորդութիւնը դէպի Վարշաւա եւ Բրակա, տեղի պիտի ունենայ յունուար ամսուան վերջերը։ Պ. Բոլ Պոնքուր ներկայ պիտի ըլլայ խորհրդարանի նիստերուն, որոնք պիտի սկսին 9 յունուարին։ Այդ նիստերու ընթացքին Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան խնդիրը միայն պիտի ծեծուի։ Պ. Բոլ Պոնքուր, 15 յունուարին Ժընեւ պիտի երթայ, ներկայ ըլլալու Ազգ. Դաշնակցութեան ժողովներուն։

21 յունուարին, պիտի մասնակցի Զինաթափութեան Յանձնախումբի նիստերուն։ Ռումանիոյ Արտաքին Գործերու Նախարար Պ. Թիթիւլեսքօ, Յունուարի վերջը, Փարիզ պիտի գայ, Ֆրանս. կառավարութեան հրաւէրին վրայ, կարգ մը լուրերու համաձայն. Ռումանիոյ Թագաւորը նոյնպէս իր Արտաքին Գործերու Նախարարին հետ Փարիզ պիտի գայ։ Հաւանական է որ Սերպիոյ Արտաքին Գործերու Նախարարն ու Թագաւորը եւս Փարիզ գան։

Ֆրանսայի նաւային ուժը

ՓԱՐԻԶ.— «Թան»ը կը գրէ.— «Ֆրանսա, որոշած է իր նաւային ուժը հասցնել կարգ մը եւրոպական եւ այլ մեծ պետութեանց նաւային ուժին։ Յայտնի է, որ շատ մը մեծ պետութիւններ, սկսած են վերջին տարիներս հզօրացնել իրենց նաւային ուժն ու կազմակերպութիւնը։

Բնականաբար, Ֆրանսան ալ չպիտի ուզէր անտարբեր մնալ։ Անգլիական, Ճափոնական, Մ. Նահանգներու նաւային ուժերը ազատօրէն կը զարգանան ու կը բարձրանան։ Անոնք, այդ երկիրները իրաւունք ունին ուժ տալու»

Ազգ. Դաշնակցութիւնը եւ Էրիօյի մէկ յօդուածը

ՓԱՐԻԶ.— Կարեւոր թերթի մը մէջ Պ. Էրիօ յօդուած մը ստորագրած է։ Ահա անոր կարեւոր մասերը.— «Գերմանիոյ եւ հիթլերականութեան հանդէպ ոչ մէկ մասնաւոր ծրագիր ունինք։ Կ'ընդունինք, որ իւրաքանչիւր ժողովուրդ տէրն է իր ազատութեան։ Մենք ուրիշ ժողովուրդներու ներքին գործերուն խառնուելու իրաւունք չունինք։ Եթէ ընտրութեան մը հարց ըլլայ, ես պիտի նախընտրէի Հիթլէրի քաղաքականութիւնը Շթրէզմանի քաղաքականութենէն։ Պէտք է ըսել, որ Ֆրանսայի եւ Գերմանիոյ համաձայնութիւնը խաղաղութեան գործին համար տեւական երաշխիք մը պիտի ըլլար։ Բայց եթէ Գերմանիան իրաւունք ունի իր վարդապետութիւնները ունենալու, Ֆրանսա եւս իրաւունք ունի իր մտածումները արտայայտելու։

Ազգերու Դաշնակցութիւնը միակ գործականն է, որով կարելի է յուսալ միայն աշխարհի եւ ազգերու խաղաղութեան։ Ազգ. Դաշնակցութեան հիմնուելէն ի վեր, Իտալիա եւ Գերմանիա աշխատեցան միապետական ձգտումներ ունենալ։ Բայց, վերջ է տրուած այլեւս հին գաղտնի դիւանագիտութեան միջոցներուն ու հնարքներուն։ Ֆրանսան, կ'աշխատի, ամէն գնով հին, գաղտնի դիւանագիտութեան աշխատութեանց վերջ տալ։ Այդ դիւանագիտութիւնն էր որ յառաջ բերաւ 1914ի համաշխարհային մեծ պատերազմը։ Նորէն եւ նորէն մենք կ'ըսենք, որ Ազգերու Դաշնակցութիւնը միայն, նորէն միայն, միշտ միայն։ Մենք կ'ուզենք, ուղղակի վերջ տալ գաղտնի դիւանագիտութիւնը։ Ազգերու եւ աշխարհի ճակատագիրը պէտք է ազատօրէն եւ հրապարակաւ վճռենք, հանրային կարծիքին տալով ամէն իրաւունք եւ ազատութիւն։

Հակասեմականութիւնը Գերմանիոյ մէջ

ՊԵՐԼԻՆ.— Համալսարանի 60 հրեայ ուսուցչապետներ պիտի հրաժարեցուին որովհետեւ հիթլերականութեան դէմ են։

Աւստրիոյ վարչապետին յայտարարութիւնը

ՎԻԷՆՆԱ.— Վարչապետ Տօլֆիւս երէկ յայտարարեց, որ Աւստրիոյ ներկայ կառավարութեան ձեռք երկաթ. թոյլութիւն չէ։ Աւստրիական կառավարութիւնը կ'ուզէ ամէն գնով, իր երկրին անկախութիւնն ու ազատութիւնը։ Աւստրիան բնաւ չուզեր Գերմանիոյ միանալ։

Յունաստանի ներքին կառավարութիւնը

ԱԹԷՆՔ.— Պ. Ցալտարիս, պաշտօնապէս յայտարարեց, որ հակառակ կարգ մը տարաձայնութեանց Յունաստանի ներքին վիճակը շատ լաւ է եւ երկիրը խաղաղ ու հանգիստ շրջան մը կը բոլորէ այս միջոցին։

Կառավարութիւնը որոշած է շուտով վերջացնել այն հարցաքննութիւնները ու դատավարութիւնը, որոնք տեղի կ'ունենան Վէնիզէլոսի դէմ կատարուած մահափորձին հետեւանքով։

Պելճիքայի ընկերվարականներու ժողովը

ՊՐԻՒՔՍԷԼ.— Պելճիքայի ընկերվարականներու ժողովը վերջացաւ այսօր կէսօրէ յետոյ։ Կուսակցութիւնը որոշած է իշխանութիւնը ձեռք ձգելու պայքարին վերսկսիլ։ Անիկա այդ աշխատանքները պիտի կատարէ, սահմանադրական օրէնքի միջոցներով։ Ընկերվարականները, իշխանութեան գլուխ գալով, պիտի աշխատին երկրի տնտեսական վիճակը աւելի բարելաւելու ու բարձրացնելու։

ՄՈՒՇՏԱԿ, ՄՈՒՇՏԱԿ

Նորաբոյլէն ստացած ենք մեծաքանակ եւ ամէն տեսակի Թարմ Մուշտակներ, որոնք կրնան գոհացնել ամէնուն ճաշակը եւ պէտքերը։

Կը ծախենք մեծաքանակ ու փոքրաքանակ ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ։

Պատրաստել կու տանք ՕՁԻՔ, ԺԱՔԷԹ, ՎԵՐԱՐԿՈՒ եւ այլն ամէն տեսակ մուշտակներով եւ ամենէն աժան գիներով։

ՄԲՕՐ ՄԲՕՐ

Կը ծախենք նաեւ Ֆութպօլի, Թէնիսի, Պոքսի, Պոյսքաութիզմի, Աթլէթիզմի, Մարմնամարզութեան եւ ամէն տեսակի սպորտական մարմնամարզի եւ սպորտի պիտոյքներ, առարկաներ պատրաստ եւ ապսպրանքի վրայ, ամենաաժան գիներով։

Վաճառատուն Թ. ԹՕՓՃԵԱՆ

Զօյփօղոց, Մեծամօրի Մարիթիմին դիմացը, երկրորդ յարկ։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԻ ԸՆԴԱՐՁԱԿՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՇՈԳ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՎՆԱՍԸ

Երէկ, Բարձր Գոմիսէրութեան օտար ընկերութեանց Տեսչութիւնը, ուսումնասիրեց Նաւահանգիստի ընդարձակման եւ Սուրիա—Պաղեստեան երկաթուղագծի ծրագիրները։ Տեսնուած է որ Նաւահանգիստի ընդարձակման համար պէտք է 2 միլիոն Սուրիական ոսկի, իսկ երկաթուղագծի համար եղած ծախքը դեռ յայտնուած չէ։

Երկաթուղիի ընկերութիւնը, 1933ի բացին համար պահանջած է 12 միլիոն Ֆրանք, ինչպէս յայտնի է մեր ընթերցողներուն, D H P. ընկերութիւնը, Օսմ. կառավարութեան օրով, համաձայնութիւն մը կնքած է, որուն համաձայն իր վնասները հոգալու պարտաւոր է տեղական կառավարութիւնը։ Անցած տարի ընկերութիւնը վնասած էր 18 միլիոն Ֆրանք եւ այդ վնասը ստացած Բարձր Գոմիսէրութենէն, Այս տարի 12 միլիոնի իջած է վնասը։

ՑՈՒՐՏ ՈՒ ՁՄԵՌ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Թուրք թերթերը ի՞նչ կը գրեն

Օդերը, բաղդատելով նախորդ օրերու ցուրտին ու անձրեւին, բաւական յառաջացան։ Տահր էլ Պէյտարի ճամբան բացուեցաւ ձիւնէն Քաղաքապետութեան կողմէ յատկացուած աշխատաւորներու ջանքերուն եւ երեք ինքնաշարժներու երթեւեկը վերսկսաւ։

Հէրմոնի շրջաններէն (Պալպէքի օր ցան) եկող լուրերու համաձայն, Անմէս Հիւսէյն Մուսա անուն 40 տարեկան գիւղացի մը մեռած է, ցրտահար ըլլալով։ Ամբողջ անդամները չորցած են եւ կծկուած, եւ արիւնը սառած է երակներուն մէջ։

Տիարպէքիր հրատարակուող համանուն թերթը կը գրէ որ Թուրքիոյ Արեւելեան նահանգներուն մէջ այն աստիճան սաստիկ ցուրտ մը կը տիրէ որ ջերմաչափը զերօէն վար 35ի իջած է։ Ըստ նոյն թերթի տեղեկութեանց, Էրճիշի մէջ, Անմէս Իմօ, կինը եւ երեք զաւակները ցուրտէն սառած են եւ թաղուած ձիւնի կոյտերուն տակ։

ՓՈՔՐԻԿ ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Փոքրիկ երախաներու ի նպաստ պազար մը տեղի պիտի ունենար այս շաբաթ եւ կիրակի օրերը։ Այդ պազարը ցուրտի պատճառաւ յետաձգուած է յառաջիկայ Դեկտեմբեր 30 եւ 31ին։

Այս պազարին կը մասնակցին, իրենց նիւթական եւ բարոյական օժանդակութիւններով, Լիբանանի ազնուական դասու երիտասարդ աղջիկները։ Ի հարկէ ամէն մարդ պիտի փութայ գնում ընելու այս պազարէն, յօգուտ Լիբանանի փոքրիկ, աղքատ երիտասարդներուն։

ԳՐԱՇԱՐՆԵՐՈՒ ԴԻՄՈՒՄԸ

Գրաշարներու պատգամաւորութիւն մը ներկայացաւ Ներքին Գործերու Տնօրէնին։ Այդ պատգամաւորութիւնը դադրեցուած «Էլ Նիտա» եւ «Անահիլ Ճէտիտ» թերթերու գրաշարներէն կը բաղկանար։

Պատգամաւորութիւնը, իրենց նիւթական վիճակը բացատրեցին Պ. Տնօրէնին, տրուած ըլլալով որ իրենք հիմա անգործ են, կախակայուած թերթերուն պատճառաւ, եւ կը գտնուին նիւթական նեղ վիճակի մէջ։

ԲՈՐԵՆԻՆԵՐԸ ԿԸ ԿԱՏՂԻՆ

ԿՌԻՒ ՄԸ ԳԻՒՂԱՑԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԲՈՐԵՆԻՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲԻՆ ՄԻՋԵՒ

3 բորենի, մէկ գիւղացի եւ 3 ոչխար պատերազմի դաշտին վրայ

Նմանը չի տեսնուած կատաղի կռիւ մը տեղի ունեցած է քանի մը օր առաջ, Քէսրուանի Ֆարաեէ գիւղին մէջ, մարդոց եւ կատղած բորենիներու միջեւ։ Օգտուելով տիրող ցուրտի հետեւանքով գիւղացիներու թմրութենէն, խումբ մը բորենիներ կը յարձակին Յուսուֆ էլ—Խուրիի ցան վրայ եւ փարախէն ներս մտնելով անյագաբար կսկսին բզքտել ոչխարները։ Աղմուկէն կարթնցան տէրերը եւ Յուսուֆ ու իր երկու զաւակները կը մտնեն փարախ, ազատելու համար ոչխարները։ Սակայն, ի զուր, բորենիները չեն հրաժարիր իրենց աւարէն եւ կը յարձակին մարդոց վրայ, որոնք հազիւ կազատին կենդանիներու ճանկերէն եւ բարձրաձայն օգնութեան աղաղակներ կարձակեն։

Զինուած գիւղացիներ կը հասնին եւ կ'սկսի կռիւը բորենիներու եւ մարդոց միջեւ, փարախէն դուրս, ուր իրենց աւարներով քաշուած էին գազանները։ Մէկ կողմէ երբ գնդակները կը հնձէին գազանները, բորենի մը սկսած էր բզքտելու երիտասարդ տղան եւ ընչապառ գետին տապալած զայն։ Ի վերջոյ կը պարտուին բորենիները եւ 3 մեռեալ ձգելով կը փախչին։ Ոչխարներէն երեքը բզքտուած էին։

ՄԱՐԴ ՄԸ ԿՈՒԶԷ

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ ԸԼԼԱԼ ԿԻՆԸ ՓԱԽՉԵԼՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Մուհամմէտ Հարպ, կառապան մըն էր։ Քաղցր բնաւորութեան տէր եւ քիչ մը զգայնապաշտ։

Երկու տարիէ ի վեր ամուսնացած էր։ Իր կինը խիստ գեղեցիկ էր։ Կուզէր լաւ ուտել, լաւ հագուիլ։ Կնոջ համար բան մը չէր խնայած։ Երկուքը իրարու հետ ապրեցան երջանիկ, մինչեւ որ խեղճ մարդը յանկարծ աղքատացաւ։

* *

Մուհամմէտ Հարպ, իրիկուն մը տուն դառնալով տեսաւ որ կինը բացակայ է։ Դրացիներէն հասկցաւ որ կինը գնացեր էր, պատսպարելով ծնողքին մօտ։ Հոն գնաց ի զուր։ Կինը չուզեց վերադառնալ ամուսնական յարկ։

Երկու օր յետոյ, կառքին միակ ձին մեռաւ, փողոցին մէջ, իր ծերութենէն։

* *

Մուհամմէտ Հարպ, ուրիշ բան չունէր Գիշեր մը ամբողջ անցուց կապելայի մը մէջ։ Առաւօտ երբ եղաւ, տուն վերադարձաւ։ Չուանը ծառին կապեց եւ ինքնասպան ըլլալու փորձ կատարեց

Ճիշդ այդ վայրկեանին, անցորդներ անցան հոնկէ։ Անոնցմէ մին, Մուհամմէտ Սաֆր, դանակով մը կտրեց չուանը եւ ազատեց խեղճ նուաղած կառապանը։

Երբ ուշքի եկաւ, եւ հասկցաւ իր ազատարարին ո՛վ ըլլալը, զայն վիրաւորեց քար հարուածով մը։

Յետոյ իր վիճակը ողբաց, երդում ընելով որ ինքնասպան պիտի ըլլայ առաջին իսկ առիթի ազատելու համար այս տեսակ կեանքէն։

Մուհամմէտ Սաֆր զայն մխիթարեց։ Խոստացաւ անոր կինը ետ բերել տալ։

Ոստիկանութիւնը քննութիւն բացաւ։

ՀՐԵԱՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ՄԸ

15 ՏԱՐԻ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ

Երէկ, Ոճրագործ Խառն դատարանը 15 տարի բանտարկութեան դատապարտեց Մուսա Անթապի անուն հրեայ վաճառական մը, ի բացակայութեան։ Որոշեց նաեւ գրաւել անոր բոլոր կալուածները՝ անշարժ եւ շարժուն։

Մուսա Անթապի մինչեւ 1929ի կէսերը Պէյրութի ամենայայտնի վաճառականներէն կը նկատուէր։ Հրապարակի վրայ մեծ վարկ մը ունէր եւ կը յարգուէր բոլորէն։ 1929 Յուլիս 11ին, այս մարդը Եւրոպա ճամբորդելու համար մեկնեցաւ։ Անոր մեկնումէն բաւական վերջ, տաս մը վաճառականներ դիմում կատարեցին դատարան, յայտնելով որ Մուսա Անթապի իրենցմէ կարեւոր գումարներ փոխ առած է եւ չէ վերադարձուցած։ Քննութիւններէն հասկցուեցաւ որ այս հրեայ վաճառականը Պէյրութի դրամատուներէն եւ մեծ առեւտրականներէն կարեւոր գումարներ առած է տոկոսով, փոխարէնը տալով մուրհակներ։ Մօտ 5000 Օսմանեան ոսկի գրպանելով մեկնած ըլլալը հաստատուած է։ Բացի այդ մեծ պարտքեր թողած է նաեւ արտասահմանի գործարաններուն։ Մուսա Անթապի այս ձեւով կատարած գեղծումներու ընդհանուր գումարը կը հասնի 76 000 Օ. ոսկի։ Այս հրեան, կասկածը չի հրաւիրելու համար պարտապաններուն, իր վաճառատունը բաց թողած էր։

Մուսա Անթապի Միլանօ հասնելէն վերջ, հեռագիր մը կը ղրկէ իր ընտանիքին որ Ալէյ գտնուող իր ծնողքին քով փոխադրուի եւ հոն մնայ։

Խառն դատարանը, առջի օր քննեց այս փախստական գեղծարար հրեայի դատը եւ տուաւ խիստ որոշում, 15 տարի բանտարկութեան դատապարտելով զայն եւ որոշելով գրաւել անոր կալուածները։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ

պատճառը յայտնի չըլլար

Երէկ, Րիւ Տամասի վրայ, երբ հանրակառքը արագ կը սուրար, մարդ մը ինքզինքը նետեց անիւներու տակ։ Բայց, հանրակառքի վարիչը որ տես կ'ուրդ եւ փորձառու մէկն էր, իսկոյն կեցուց կառքը, հազիւ մօտեցած մարդուն։ Էսաս Միխայէլ Մէնեալիքի, անձնասպանութեան փորձողը, դժգոհ մնաց սակայն վարժանքի ժեսթէն եւ սկսաւ պոռալ ու ոռնալ։

Ոստիկանատուն տարուեցաւ Էսաս, սակայն մերժեց խոստովանիլ անձնասպանութեան փորձելուն պատճառը։

ԱՐԿԱԾ

Շէյխ Թուֆիգ էլ Արիս առջի գիշեր հանրակառքի մը զարնուեցաւ, Պասքալի մօտերը։ Վարմանը ձերբակալուեցաւ։ Շէյխը կոյր է եղեր։ Հարցաքննութիւնները կը շարունակուին։

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՖՐԸՆՇԸՊԷՔԻ ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԸ

Ֆրընշըպէքի շրջաններու բնակիչները դիմում կատարած են հանրակառքի ընկերութեան եւ խնդրած որ հանրակառքի գիծը երկարի մինչեւ հեռաւոր տուները իրենց քաղքին, որոնք կ'երկարին մինչեւ Շիյախ։

Ընկերութիւնը խոստացած է ուսումնասիրել անոնց պահանջքը։

ԲԱՐՁՐ ԳՈՄԻՍԷՐԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՆՈՐ ՏԱՐՈՒՈՅ ԱՌԹԻՒ

[Զեկոյց]

Նոր Տարուոյ առթիւ Բարձր Գոմիսէր Տ. Տը Մարթէլ պիտի ընդունի պաշտօնական անձնաւորութիւնները, Մեծ Սէրայի իր աշխատանոցին մէջ, Յունուար 1ին, ժամը 9.50էն 10.15։

Յունուար մէկին ոչ մէկ այցետոմս պիտի ղրկուի։

5 ՂՈՒՐՈՒՇՆՈՑ ՆՈՐ ԴՐԱՄՆԵՐ

Սուրիոյ եւ Մեծ Լիբանանի դրամատունը հինգ ղուրուշնոցներ նոր դրամներ հրապարակ հանեց։ Այդ դրամներու վրայ արձանագրուած են Սուրիա եւ Լիբանան անունները եւ 1933ի թուականը կը կրեն իրենց վրայ։

Մէկ եւ մէկուկէս ղուրուշները հրապարակ պիտի հանուին յառաջիկայ շաբթու։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ՄԸ

Անձրեւառատ հեղեղներու պատճառաւ, Լաթաքիոյ մէջ, ինքնաշարժ մը ջուրերու մէջ մնաց։ Ճամբորդներ եւ վարիչ աղուոր լոգանք մը առին...

ՑՈՒՐՏԸ

Տահր էլ Պայտարի եւ Մրէյճաթի միջեւ ձիւնի զանգուածի մը տակ մնաց ինքնաշարժ մը։ Ոստիկանութիւնը վրայ հասնելով ազատեց ճամբորդները ու վարիչը, գիւղացիներու օգնութեամբ։

ԽՆԴՐԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

Ձմեռուայ հագուստներու եւ վերարկուներու համար՝ 4րդ էջի վրայ կարդացէք Տէմիրճեան եւ Թէվրիզեան վաճառատան յայտարարութիւնը։

ՍԻՆԷՄԱ ԱՄԲԻՐ

Այսօր, չորեքշաբթի կ'սկսի ներկայացուիլ աշխարհի ամենահռչակաւոր դերասան ԻՎԱՆ ՄՕԺՈՒԿԻՆԻ գլուխ գործոցը՝

ՀԱԶԱՐ ԵՒ ԵՐԿՈՒ ԳԻՇԵՐՆԵՐ

(La mille et deuxieme nuit)

Այս Ֆիլմը կը ցուցադրէ Արեւելքի պատմական հրաշալիքները։

Աշխատեցէք տեսնել այս Ֆիլմը։

ՍԱԿԱՐԱՆ ՊԷՅՐՈՒԹԻ

28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1933

		Ս. Դ.
Եգիպտ.	թղթադրամ	428
Անգլիկն.	»	417
Տօլար	»	82
Թրքական	»	58.50
Գանձ Օսմանեան		140
Իտալական Լիր 100		670
Յունական Դրախմի 100		70
Անգլ. ոսկի		022
Ֆրանս. »		497
Օսման. »		555
Արծաթ մէճիտ		21
Գրէտի Ֆօնս. Ա. Տիֆ.		571
» » Բ. »		339
» » Գ. »		332

Սէֆէրեան եղբարք Րիւ Ֆօշ. Թէլէֆօն՝ 5-12

Կարդացէ՛ք եւ տարածեցէ՛ք

«ԱԶԴԱԿ»Ը

— 444 —

— Սիբի՞ր,— հարցրեց մէկը ծիծաղելով։

— Այո՛, Սիբիր։ Հեռո՞ւ է։

— Այդ սատանայական սեւ մազերդ կը սպիտակի մինչեւ այնտեղ կը հասնես։

— Ցոյց տուէք ինձ ճանապարհը,— կրկնեցի ես։

— Ահա՛ ճանապարհը, գնա՛, գուցէ առաւօտեան կը հասնես։

Եթէ գայլերը չպատառոտեն,— նկատեց մի այլը։

— Մի ծաղրէք ինձ, բարի մարդիկ, ես Սիբիր եմ գնում, աղաչեցի նրանց։

— Դա խելագար է, ասաց մէկը։

— Չէ, անպատճառ անտառի դեւերից մէկը կը լինի, տեսէք, ինչպէ՛ս վառվում են աչքերը,— ասաց միւսը, նայեցէք մազերին։

Բոլորը խաչակնքեցին։

— Ոտքերից արիւն է հոսում, խե՜ղճ աղջիկ,— նկատեց մի պառաւ կին։— Երեւի, փուշերը ծակոտել են։

— Դուք չէ՞ք հասկանում, ես Սիբիր եմ գնում,— զայրացած կերպով ձայն տուի ես։— Ցոյց տուեցէք ինձ ճանապարհը։

— Կորէ՛ք, թող սատանան տանէ ձեզ, ասեցին եւ երեսները շուռ տուին։

Ես բռնեցի առաջին պատահած ճանապարհը եւ հեռացայ, դեռ գիւղից դուրս չէի եկել։

— Մուրացկա՛ն, մուրացկա՞ն,— ձայն տուեց մի երեխայ։

— Ես Սիբիր եմ գնում... պատասխանեցի նրան։

Ես անցնում էի փոստայի իջեւանի առջեւից։ Այդ միջոցին ուղեւորի սայլակը, փոշու ամպերի մէջ ծածկուած, փոթորիկի նման հասաւ իջեւանը։ Սայլակի միջից դուրս նետուեցաւ մի պարոն, վազեց իմ ետեւից, եւ իմ թեւքից բռնելով. ասաց.

— 441 —

ժամանակ ես խելագարի նման յարձակուել էի պահապան զինուորների վրայ, խլել էի մէկի հրացանը եւ արձակել էի։ Թէեւ ոչ ոքին վնաս չէի հասցրել, բայց իմ վարմունքը օրէնքով համարվում էր ծանր յանցանք։ Այդ յանցանքը աւելի խստութեամբ էր պատժվում գլխաւորապէս այն պատճառով, որ կատարուել էր քեզ յափշտակելու նպատակով։— «Իսկ երբ գործողութիւնը կատարուած է ուղեղի անառողջ դրութեան մէջ» — աւելացրեց բժշկապետը,— «պատիժը մեղմացնում են»։ Ես պատասխանեցի.— «Ամենեւին չեմ ցանկանում, որ իմ պատիժը մեղմացնեն։ Ես շատ ուրախ կը լինեմ, եթէ ինձ կ'ուղարկեն Սիբիր։ Այնտեղ կը տեսնեմ նրան. այնտեղ տարան նրան, թող ես էլ նրա մօտ լինեմ»։

— Խե՜ղճ աղջիկ,— ասաց բժշկապետը,— դու դեռ այնքան անփորձ ես, որ չգիտես, թէ ի՜նչպէս են վարվում աքսորեալների հետ։ Խելագարութիւնը միայն կարող է փրկել քեզ»... Ես դարձեալ պնդեցի, թէ երբեք չեմ ասի, որ ցնորուած եմ եղել, այլ պարզ կը խոստովանուեմ, որ կամենում էի ազատել սիրելիիս, եւ այդ նպատակով յարձակում գործեցի։ Բժշկապետը թէեւ չկարողացաւ ինձ համոզել, բայց դարձեալ ուրիշ շատ խրատներ տալով, աւելացրեց, որ իմ վարմունքը իսկապէս «մինչեւ խելագարութեան հասած» սիրոյ ցնորք է եղել եւ աւելի ոչինչ։

— Բայց ես բժշկապետին չհաւատացի, թէեւ նա ինձ զանազան խոստումներ ըրաւ եւ զանազան յոյսեր տուեց։ Ես հաստատ մնացի իմ կամքի մէջ, երբ առաջին անգամ տարան ինձ դատարան, ես պարզ ասեցի դատաւորներին.— Պարոն դատաւորներ, ես խելագար աղջիկ չեմ, ես շատ խելացի աղջիկ եմ։ Խելագարութիւնը չէր, որի պատճառով ես յարձակում գործեցի

ՓՆՏՌԵՑԷՔ, ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ՉԷԼԷՊԻ ՄԱՐՔԱ ՊԻՍՔՈՒԻՆԵՐԸ՝

ՍՕՍԵԱԼ՝ Տուփը 3 ֆիլօ երեք ֆառորդ ճէք.
ԱՍՈՐԹԻ՝ (հասարակ)՝ տուփը 2 ֆիլօ երեք ֆառորդ.
ԱՍՈՐԹԻ ՍԻՒՓԷՐԻԷՕՐ՝ Երկու ֆիլօ.
» » Մէկ ֆիլօ.

Բըթի Պէօր՝ երկու, մէկ եւ կէս ֆիլօնոց տուփեր.
Վաֆէրս՝ երկու եւ մէկ ֆիլօնոց,

Ամենաընտիր, համեղ եւ մարսելի պիսքուիթներն են ՉԷԼԷՊԻ մարքա կրողները։

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ

ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆԻ ԵՒ ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏԵՂԷՆԻ

Մեծ վաճառատուն

Զուտ բուրդ այրերու վերարկուներ, խիստ խնամքով պատրաստուած, կարժեն՝ 277.5, 347.5, 437.5, 575. և 675 Ս. Դահեկան։ Վերարկուներ և մանչերու հագուստներ կարժեն՝ 95/115 225/330 9.5/150 195/345

Անգլիական եւ Իտալական զուտ բուրդ կերպասներէ վերջին նորաձեւութեան համաձայն պատրաստ եւ չափի վրայ խնամքով պատրաստուած հագուստներ հրապարակի վրայ ամենաաժան գինով ՏԷՄԻՐՃԵԱՆ ԵՒ ԹԷՎՐԻԶԵԱՆ վաճառատան մէջ ծախուելուն համոզուելու համար, միայն մէկ անգամ այցելեցէք։

Téléph. 8—11 Souk Sursock 15

ՀՐԱՉ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՏՈՒՆ

Եթէ կուզէք գեղարուեստական ամենաբարձրակարգ նկար մը ունենալ, դիմեցէք ՀՐԱՉԻ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՏՈՒՆԸ, Մաարաս փողոց, Պէյրութ։

ՏՕՔԹ. ՄԻՍԱՔ Ս. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Նախկին interne քաղաքապետական հիւանդանոցին, այժմ Շէֆ տը քլինիք St.Elie հիւանդանոցին, հաստատած է իր դարմանատունը (Փոլիքլինիք) Հանըն թաղի իր սեփական նորակերտ շէնքին մէջ։

Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր կ. ա. ժամը 10-12. կ. վ. ժամը 2-6։

St. Elie հիւանդանոցի վիրաբուժութեան, ժանեկաբարձութեան, գլուխի, մորթի, վեներական, ներքին եւ պզտիկներու հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկները ամէնօր կ'այցելեն դարմանատունը կ. ա. ժամը 10-12։

Եղանակաւոր, արագ եւ մասնագիտական դարմանում. աղքատ հիւանդներուն ձրի դարմանում Երկուշաբթի եւ Հինգշաբթի օրերը կ. վ. ժամը 2-6։

RADIUM

ՈՐ ԿԸ ԳՈՐԾԱԾՈՒԻ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

THO - RADIA

Գեղեցկացնող քսուք մը շնորհիւ իր մաքրիչ

Շրջանառութիւնը գործօն կը դարձնէ, մազմի խոռոչները կը գոցէ, կը փայլեցնէ մարմնային ճարպերը, ծակտիկներու տձեւութեանց արգելք կ'ըլլայ, կը փարատէ կնճիռները։

THO-RADIA

A base RADIUM & THORIUM կը ծախուին միմիայն դեղարաններու մէջ։

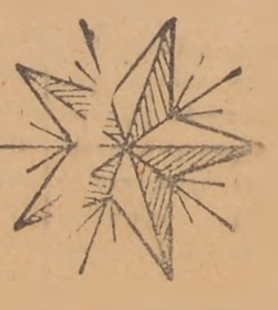

ՕԺՆԷ ՁԵՐ ՔԵԶԻ եւ ԱՍՏՂԸ ՔԻՉ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ

(L'ETOILE du FOYER)

Ասուարական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 33.000,000 ֆրանքի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումով։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
[illegible]

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ԱԻԱՆԴԻ ՊԱՏՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՕԺԻՏ

Ապահովութեան տոկոս 5½%։ Աւելի զուտ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխատուութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ալ կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի մինչեւ 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 50 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամէն թղթակցութիւն ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

ԹԻՒ 27 ՔԱՊՈՒՉԻՆՆԵՐՈՒ ՓՈՂՈՑ ՊԱՊ ԻԴՐԻՍ
(Քապուչիններու եկեղեցիի ճիշդ դիմաց)

Երկար տարիներու ընթացքին Փարիզի մէջ իր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մէջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ սեռնալէ վերջ վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Քապուչիններու եկեղեցւոյ ճիշդ դիմաց թիւ 27 Պապ Իտրիս։

Գիտական ամենավերջին միջոցներով եւ ելեկտրաբուժութեամբ (Diatermo-therapie) ներքին եւ ի մասնաւորի կանանց վեներական, Ֆրանկախտ, նոր եւ հին ջերմախտութիւն, փռոսթադ, սեռմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններն ու տկարութիւնները։ Նմանապէս կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. տկարութիւններ, ռոմաթիզմ (Rhumatisme) մորթային հիւանդութիւններ, մանիշակագոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր ելեկտրականութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդի amygdaleի եւ Hemoroideի:

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8, Կիրակի եւ տօնական օրեր մինչեւ կէսօր։

ՏՕՔԹ. Բ. ԳՈՒԼԱԳԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՍԷՆ ԼՈՒԻ ԵՒ ՔՈՇԷՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ

Մասնագէտ ներքին եւ վեներական հիւանդութեանց

Կը դարմանէ գիտական ամենավերջին միջոցներով, թոքերու, ստամոքսի, աղիներու, լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները, կատարեալ բժշկութեամբ, արագ եւ արմատական կերպով. կը դարմանէ հին եւ նոր ջերմախտութիւնը, իր բոլոր բարդութիւններով, ինչպէս նաեւ Ֆրանկախտը եւ մորթային հիւանդութիւնները։

Ընդունելութեան ժամեր 8-12 2-6.— Տան հիւանդներու այցելութիւն ու Կիրակի օրեր մասնաւոր ժամադրութեամբ.—

Նոր դարմանատան հասցէն.— Խան Սէյֆի, Աւետիսեան դեղարանին կից, Տայվարեանի վաճառատանց վերնայարկը։

ԱԶԴԱԿԻ ՏՊԱՐԱՆԸ

ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Դիմեցէք «ԱԶԴԱԿ»ի Տպարանը՝ գիրք, պրոշիւր, հարսանեկան հրաւիրագիր, պահարան, նամակի թուղթ եւ առեւտրական տետրակներ։

ԱՐԱԳ, ՄԱՔՈՒՐ, ԳԵՂԵՑԻԿ ԵՒ ԱԺԱՆ՝

ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԳԻՐԵՐՈՒ

Տոկուն շինուածք. վայելուչ տեսք. հնչիւններու քնքուշ ձայն. ահա յատկանիշներ, որոնց շնորհիւ կը զատորոշուին

ԱՓՈԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

Հրապարակի վրայ գտնուող բոլոր մրցակիցներէն վեր եղան միշտ ԱՓՈԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ Նոր հասած են 1934ի վերջին մօտէլներն որոնք անգերազանցելի են իրենց ամրութեամբ, վայելչութեամբ և մատչելի գիներով։

ԱՓՈԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐՆ Է

BAXTER, STAVRIDI & CRAIES Ltd

(Apollo House) .LONDON

Բաղդատեցէք և յետոյ ամէն ձեւի. աւելի օրակ, առաւելութիւններ, նաև ամէն տեսակէ սիրքերու ճոխ մթերք, մրցանմատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։

Ա. MAISON APOLLO. 98 Rue de la Poste
Բ. Succursale. Place de canon (Պուրճ)

Ընդհ. Ներկայացուցիչ Սուրիոյ Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.—

KOURKEN SINANIAN

B. P. 642 Beyrouth

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ

ԷԼ ՀԱՃ ՄՈՒՀԱՄԷՏ ՊԷՅ ԷԼ ՖԷԼԷՔԻ

Փութացէք առնելու անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդարտեցնէ բոլոր շուարած և տանջուած մտքերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքածները։ Կ'իշխէ բոլոր ոգիներուն. հիփնոթիզմով կը կարդայ մարդուն մտածումները. ձեռքի գիծերէն կը կարդայ մարդուն անցած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հասկնալ ամուսնութեան, համբերութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց եւ այլն բոլոր գաղտնիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կարծես թէ գրուած ըլլար թուղթի մը վրայ։ Կնոջ եւ ամուսնոյն միջեւ եղած գժտութիւններն ու տարակարծութիւնները կը լուծէ Աստծոյ Սուրբ անուններով եւ Ամերիկեան եւ Եւրոպական գիտնականներու փորձառութիւնները օգտագործելով։

Տխուր եղողներուն ուրախութիւն եւ հանգիստ կը պատճառէ. ջղային եւ մտային հիւանդութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յաջողութեամբ կը կատարէ, Փորձը ամենամեծ փաստն է, անգամ մը այցելել բաւական պիտի ըլլայ։

Հասցէ.— Պէյրութ, Հանըն Ղամի փողոցի արեւմուտք, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ 9 բնակարանը

PHARMACIE DE LA SANTÉ

ԴԵՂԱՐԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՑ

ՖՕՇ ՓՈՂՈՑ. ԹԻՒ 3

[Նաւահանգիստ, իջնողներու ձախին, Քաղաքապետարանի շէնքին տակ]

Մեր դեղարանին մէջ երաշխաւորուած է դեղագործի մը պատրաստութեան համար անհրաժեշտ եղող դեղերու որակն ու թարմութիւնը։

Ունինք նաեւ Եւրոպական պատրաստ դեղեր, parfumerieի եւ առողջապահական առարկաներու ճոխ մթերք։

Մաքրութեան, գիներու չափաւորութեան, եւ ճշդապահութեան համոզուելու համար, բաւական է անգամ մը այցելել։

— 442 —

գինուորների վրայ։ Ես սիրում էի նրան, այն երիտասարդին, որին դուք Սիբիր ուղարկեցիք։ Ես կամենում էի ազատել իմ սիրելիին։ Ոչ, պարոն դատաւորներ, դուք մի հաւատացէք, որ ես խելագարուած եմ եղել։ Ես միշտ խելացի էի, ինչպէս այժմ։ Այդ յանցանքները ես գործել եմ իմ առողջ դատողութիւնով։ Ինձ եւս աքսորեցէք Սիբիր, ես ցանկանում եմ սիրելիիս հետ միասին լինելու։ Բայց դատաւորները ինձ չհաւատացին։ Ես շատ բարկացայ, երբ իմ վճիռը կարդացին։ Փոխանակ Սիբիր ուղարկելու, վճռել էին՝ երեք ամիս Նրստեցնել ապաշխարութեան տան մէջ։ Թէեւ ես վճռից գոհ չմնացի, այնուամենայնիւ, ինձ տարան այնտեղ։

— Բայց գիտե՞ս, Մուրադ, իմ սխալը ինչումն էր, — հարցրեց Նէնէն դառնալով դէպի ինձ։— Ես չպէտք է ասէի, թէ խելացի աղջիկ եմ և ամէն ինչ գործել եմ իմ կամքով, իմ յօժարութեամբ։ Ես պէտք է ասէի, թէ խելագարուած եմ եղել, չեմ հասկացել, թէ ինչ եմ գործել։ Ես պէտք է աշխատէի արդարացնել իմ վարմունքը, և խնդրել, որ ինձ չի պատժեն։ Այն ժամանակ կը մտածէին, որ ես գիտութեամբ եմ գործել և իմ ցանկացած պատիժը կը նշանակէին։ Ինձ կ'ուղարկէին Սիբիր։ Բայց դատարանի մէջ, երբ աշխատում ես քեզ արդար ցոյց տալ, մեղաւոր են համարում։ Իսկ երբ ուզում ես քեզ գիժ ցոյց տալ, խելացի են համարում, և ընդհակառակը։

— Ապաշխարութեան տան մէջ եղած ժամանակս, — շարունակեց Նէնէն, — բժշկապետը մի քանի անգամ այցելեց ինձ։ Այնտեղ ես առաջին անգամ ծանօթացայ Նրա կնոջ հետ։ Նա ինձ համար զանազան բաներ էր բերում և ամէն կերպով հոգ էր տանում, որ ես հանգիստ լինեմ։ Թէ՛ այր եւ թէ՛ կին, խոստանում էին, որ իմ ապաշխարութեան ամիսները վերջանալուց յետոյ

— 448 —

ինձ կընդունեն իրենց տանը և կը պահեն ու կը պահպանեն իրանց զաւակի նման։ Բայց ես իմ վրայ չէի մտածում, միշտ քեզ վրայ էի մտածում։ Այդ էր պատճառը, հէնց որ վերջացաւ երեք ամիսը, ես փախայ այնտեղից, որ բժշկապետի տնից ազատուեմ։ Առանց որ եւ իցէ պատրաստութեան, ես ճանապարհ ընկայ քեզ մօտ գալու համար։ Սիբի՛ր, այդ անունը կրկնելով, շարունակում էի ճանապարհը։ Միտս հազիւ էր պատահում, որ ես մի որեւիցէ բնակութեան հասնէի։ Ըստ մեծի կաւին անց էի կացնում բացօթեայ։ Մարդիկ, տեսնելով իմ պատառոտած հագուստը, խառնուած ծամերը, ցրտից եւ արեւից սեւացած դէմքը, ասում էին. «դա ջադուկ է», և ինձ օթեւան չէին տալիս։

Նէնէի նկարագրութիւնները ինձ սարսափեցնում էին։ Ո՛րքան տանջուել էր, ո՛րքան չարչարուել էր խեղճ աղջիկը, մի կորած, աշխարհից կտրուած դատապարտեալի համար։ Մի՞թէ ես արժան էի այսքան զոհաբերութեանց։

Ես խնդրեցի Նրանից՝ համառօտել իւր պատմութիւնը և միայն այն ասել, թէ ի՞նչպէս կրկին հանդիպեց բժշկապետին։

— Ես չեմ ձանձրանում, այլ տխրում եմ... իմ սիրտը լեցվում է ցաւերով...։

— Շուտով կ'ուրախացնեմ քեզ... ասաց Նա և շարունակեց.

— Մի անգամ, երեկոյեան պահուն, հասնում եմ մի գիւղ։ Գիւղացիները հաւաքուած էին գինետան առջեւ, զանազան դատարկախօսութիւններ էին անում։ Ես հարցրի Նրանցից.

— Ո՞ր ճանապարհը տանում դէպի Սիբիր։

Նրանք զարմացած նայեցին իմ վրայ։